

ฐานข้อมูล
ภูมิปัญญาท้องถิ่น

จัดทำโดย
กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์
ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

บทนำ

ครุภูมิปัญญาไทยหรือที่ยกย่องกันว่าปราชญ์ชาวบ้าน มีหลากหลายตามความถนัดและการปฏิบัติของแต่ละคนซึ่งมีองค์ความรู้ที่มีการหล่อหลอม ซึมซับ บ่มเพาะ คั้นคว่ำ ทดลองโดยใช้วิถีชีวิตของตนเองเป็นห้องทดลองขนาดใหญ่ เพื่อทดสอบความถูกต้องแล้วคิดสรรกลั่นกรองสิ่งที่มีคุณค่าแก่ชีวิต แก่แผ่นดิน ถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้สืบสานทั้งที่เป็นมรดกและทั้งที่เป็นสมบัติทางปัญญา ดังนั้นประสบการณ์ความคิดและวิถีการดำรงชีวิตของครุภูมิปัญญาไทยแต่ละท่านล้วนเป็นขุมทรัพย์ทางปัญญาที่สำคัญของแผ่นดิน ซึ่งกลุ่มงานภูมิปัญญาท้องถิ่นขอแนะนำครุภูมิปัญญาไทยหรือปราชญ์ ที่น่าสนใจและเรียนรู้วิถีชีวิต / การปฏิบัติงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ เล็งเห็นความสำคัญ และเพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติ และเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจ จึงได้จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้านในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์ ขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบลคอนสวรรค์

**ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน
บ้านคอนสวรรค์ และ บ้านโนนโพธิ์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ**

ลำดับที่	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่น	รายละเอียด	ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น	วัตถุดิบที่ใช้
1	ด้านเกษตรกรรม	นายนิพนธ์ แก้วสุริวงษ์ บ้านเลขที่ 259 หมู่ที่ 11 บ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	เป็นเกษตรกรรมผสมผสาน อาศัยหลักการเกษตรตามทฤษฎีการใช้ชีวิตแบบพอเพียง ปลูกผักปลอดสารพิษ เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ เพื่อให้มีอาหารอยู่ภายในบ้าน	-ปลูกผักที่ปลอดสารพิษ -มีบ่อเลี้ยงปลาไว้บริโภคในครัวเรือน -เลี้ยงไก่ไว้บริโภค -ปลูกข้าว ไม้ผลต่างๆ ไว้บริโภคในครัวเรือน	-ทำไร่นาแบบผสมผสานในพื้นที่เดียวกัน	-ทรัพยากรดิน -น้ำ
2	ด้านอุตสาหกรรม และ หัตถกรรม	นางละมุล บาลพิทักษ์ บ้านเลขที่ 202 หมู่ที่ 15 บ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	เป็นการทอจากกกตามธรรมชาติ	-ตัดกกที่เกิดตามท้องถิ่น -สอยต้นกกให้เป็นเส้น -ตากแดด 1 วัน แล้วผึ่งลมไว้ประมาณ 5 วัน -นำมาทอเสื่อ (ก่อนทอต้องทำการแช่น้ำให้นิ่มก่อน)	การทอเสื่อกก	-ต้นกก -เชือกฟาง -ฟืม -โองทอเสื่อ

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

บ้านคอนสวรรค์ และ บ้านโนนโพธิ์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ลำดับที่	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่น	รายละเอียด	ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น	วัตถุดิบที่ใช้
3	ด้านอุตสาหกรรม และ หัตถกรรม	นางเจียม บำรุงพันธ์ บ้านเลขที่ 414 หมู่ที่ 15 บ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	เป็นการทอจากกกตามธรรมชาติ และนำมาทำลายไทยสวยงาม	-ตัดกกที่เกิดตามท้องถิ่น -สอยต้นกกให้เป็นเส้น -ตากแดด 1 วัน แล้วผึ่งลมไว้ประมาณ 5 วัน -นำมาข้อมสี และตากให้แห้งอีก 5 วัน -นำมาทอเสื่อ (ก่อนทอต้องทำการแช่น้ำให้นิ่มก่อน)	การทอเสื่อกก	-ต้นกก -เชือกฟาง -ฟริ้ม -โองทอเสื่อ
4	ด้านอุตสาหกรรม และ หัตถกรรม	นางละไม เหตุเกิด บ้านเลขที่ 46 หมู่ที่ 9 บ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	เป็นการทอจากกกตามธรรมชาติ	-ตัดกกที่เกิดตามท้องถิ่น -สอยต้นกกให้เป็นเส้น -ตากแดด 1 วัน แล้วผึ่งลมไว้ประมาณ 5 วัน -นำมาทอเสื่อ (ก่อนทอต้องทำการแช่น้ำให้นิ่มก่อน)	การทอเสื่อกก	-ต้นกก -เชือกฟาง -ฟริ้ม -โองทอเสื่อ

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

บ้านคอนสวรรค์ และ บ้านโนนโพธิ์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ลำดับที่	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่น	รายละเอียด	ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น	วัตถุดิบที่ใช้
5	ด้านอุตสาหกรรม และ หัตถกรรม	นางหนูพัชร์ มิ่งกล้า บ้านเลขที่ 275 หมู่ที่ 9 บ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	เป็นการทอจากกกตาม ธรรมชาติ และนำมา ทำลายไทยสวยงาม	-ตัดกกที่เกิดตามท้องถิ่น -สอยต้นกกให้เป็นเส้น -ตากแดด 1 วัน แล้วผึ่ง ลมไว้ประมาณ 5 วัน -นำมาย้อมสี และตาก ให้แห้งอีก 5 วัน -นำมาทอเสื่อ (ก่อนทอ ต้องทำการแช่น้ำให้นิ่ม ก่อน	การทอเสื่อกก	-ต้นกก -เชือกฟาง -ฟริ้ม -โองทอเสื่อ
6	ด้านอุตสาหกรรม และ หัตถกรรม	นางสำลี เพิ่มศรี บ้านเลขที่ 238 หมู่ที่ 9 บ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	เป็นการทอจากกกตาม ธรรมชาติ	-ตัดกกที่เกิดตามท้องถิ่น -สอยต้นกกให้เป็นเส้น -ตากแดด 1 วัน แล้วผึ่ง ลมไว้ประมาณ 5 วัน -นำมาทอเสื่อ (ก่อนทอ ต้องทำการแช่น้ำให้นิ่ม ก่อน	การทอเสื่อกก	-ต้นกก -เชือกฟาง -ฟริ้ม -โองทอเสื่อ

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

บ้านคอนสวรรค์ และ บ้านโนนโพธิ์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ลำดับที่	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่น	รายละเอียด	ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น	วัตถุดิบที่ใช้
7	ด้านอุตสาหกรรม (ช่างเชื่อม)	นายโสวัฒน์ ยิงสุข บ้านเลขที่ 134 หมู่ที่ 11 บ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	เชื่อมเหล็กได้สวยงาม คงทน ใช้วัสดุที่ดีในการ ทำงานให้ลูกค้า	-วัดขนาดงานที่จะทำ -สั่งซื้อวัสดุที่จะใช้ เหล็ก ลวดเชื่อม -ตัดเหล็ก -เชื่อมเหล็กให้เป็น รูปร่างตามทีออกแบไว้ -นำไปติดตั้งให้กับลูกค้า	ด้านอุตสาหกรรม (ช่างเชื่อม)	-เหล็ก -ลวดเชื่อม -สี -เครื่องเชื่อม
8	ด้านแพทย์แผนไทย (นวดแผนไทย)	นางภัทริกา ปลาย ชัยภูมิ บ้านเลขที่ 266 หมู่ที่ 15 บ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	-นวดรักษาอาการปวด เมื่อยกล้ามเนื้อ ได้ผลจริง	-นวดโดยใช้ลูกประคบ และนวดคลายเส้น	แพทย์แผนไทย	-ลูกประคบ -เบาะรองนอน -ชุดเปลี่ยน -น้ำมัน

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

บ้านคอนสวรรค์ และ บ้านโนนโพธิ์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ลำดับที่	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่น	รายละเอียด	ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น	วัตถุดิบที่ใช้
9	ด้านอุตสาหกรรม และ หัตถกรรม	นายสุภี เคยชัยภูมิ บ้านเลขที่ 181 หมู่ที่ 8 บ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	เป็นตะกร้าที่มีขนาด กระทัดรัดน่าใช้ สวยงาม แข็งแรง ทนทาน	-ตัดไม้ไผ่บ้านมาตัดเป็น ท่อนๆ -เหลาไม้ไผ่ให้เป็นเส้นๆ -นำมาสานขึ้นรูปเป็น ตะกร้าขนาดต่างๆ -นำกระติบไปทำการ รมควันไฟ เพื่อให้ได้สี สวยงามและป้องกันมอด	การจักสาน (ตะกร้า)	-ต้นไผ่ -ไม้ทำกันกระติบ -เชือก -เข็ม
10	ด้านอื่นๆ (ด้านโภชนาการ)	นางสมพร เคยชัยภูมิ บ้านเลขที่ 196 หมู่ที่ 8 บ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	-เส้นสีข้าวขุ่น เหนียวนุ่ม เก็บได้หลายวัน เมื่อถูก น้ำแกงเส้นไม่เปื่อยยุ่ย	-ซื้อข้าวเจ้ามาบดทำเป็น แป้งหมักไว้ -เมื่อแป้งหมักได้ที่แล้ว นะ มาทำเป็นก้อน ต้มให้สุก -นำมานวดเป็นแป้งขนมจีน -นำไปบีบโรยเส้นในน้ำร้อน -จับเส้นขนมให้เป็นจับพอดี กับความต้องการ รับประทาน	ด้านโภชนาการ (ทำเส้นขนมจีน)	-ต้นไผ่ -เชือก

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

บ้านคอนสวรรค์ และ บ้านโนนโพธิ์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ลำดับที่	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่น	รายละเอียด	ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น	วัตถุดิบที่ใช้
11	ด้านหัตถกรรม (ทอผ้าฝ้าย)	นางบุญหลาย คำแก้ว บ้านเลขที่ 4 หมู่ที่ 11 บ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	-ทอได้สวยงาม -เนื้อผ้าแน่น -ขนาดความยาวตาม มาตรฐาน	-ซื้อเส้นด้ายมา -นำมามัดลาย -นำไปคั้น ย้อม -แก้มัดหมี -ปั่นหลอด -ทอผ้าฝ้าย	การทอผ้าฝ้าย มัดหมี	-เส้นด้าย -สีย้อมด้าย เชือกฟาง -กี่ทอผ้า
12	ด้านแพทย์แผนไทย (ทำลูกประคบ สมุนไพร)	นางทิพวรรณ รักษาชนม์ บ้านเลขที่ 236 หมู่ที่ 8 บ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	-มีสมุนไพรหลายชนิด ขนาดกะทัดรัด สวยงาม -ใ้ขนาดรักษาอาการ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ได้ผลจริง	-เก็บสมุนไพรที่จะใช้ -ล้างทำความสะอาด -ห่อลูกประคบด้วยผ้า	แพทย์แผนไทย ทำลูกประคบ สมุนไพร	-สมุนไพร -ผ้าขาว -เชือกมัด

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

บ้านคอนสวรรค์ และ บ้านโนนโพธิ์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ลำดับที่	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่น	รายละเอียด	ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น	วัตถุดิบที่ใช้
13	ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน	กลุ่มทอผ้าชนิดมัดหมี่นครกาหลง 128 หมู่ 11 บ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	-มีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจ ช่วยเหลือสมาชิกภายในกลุ่มโดยพร้อมเพียง -มีการผลิตอย่างต่อเนื่อง	-รวมกลุ่มกันทอผ้า และส่งจำหน่ายที่ ศูนย์ OTOP และ ไร่ใช้เอง -มีการรวมหุ้น และให้กู้สำหรับสมาชิกด้วยกันในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ	ธุรกิจชุมชน	ประชาชนภายในเขตตำบลคอนสวรรค์
14	ด้านอื่นๆ (พิธีกรรม)	นายโอภาส ก้ามกาง บ้านเลขที่ 66 หมู่ที่ 9 บ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	-ประกอบพิธีกรรมต่างๆ ได้ถูกต้องตามหลักพิธีกรรม	-เป็นพรার্থมสำหรับพิธีมงคลต่างๆ เช่น งานแต่งงานบวช งานขึ้นบ้านใหม่ -เป็นผู้นำในการประกอบพิธีกรรมงานของชุมชนทุกงาน เช่น งานศพ งานนมัสการพระใหญ่	พิธีกรรม)	-ไมค์ -บทสวดมนต์ต่างๆ

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

บ้านคอนสวรรค์ และ บ้านโนนโพธิ์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ลำดับที่	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่น	รายละเอียด	ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น	วัตถุดิบที่ใช้
15	เกษตรกรรม (ปลูกสัตว์)	นายเจริญ ทัดมาลา บ้านเลขที่ 14 หมู่ที่ 11 บ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	-เลี้ยงไก่วงเพื่อขาย -มีจำนวนมากพอกับความ ต้องการของผู้ซื้อ -ทำทุกขั้นตอน พร้อมทั้ง จะให้คำแนะนำแก่ผู้ที่ สนใจได้	-จัดหาพ่อพันธุ์-แม่พันธุ์มา เลี้ยง -เมื่อแม่พันธุ์ไข่นำไข่ไปฟัก ในตู้ -นำลูกไก่มาเลี้ยงตามหลัก วิธีการเลี้ยงไก่วง -จัดจำหน่ายทั้งลูกไก่ และ ไก่เนื้อ	ฟาร์มไก่วง	-พ่อพันธุ์-แม่พันธุ์ -ข้าวเปลือก -หัวอาหาร -ไฟฟ้า -น้ำ ฯลฯ

ภูมิปัญญาด้านเกษตรกรรม(ไร่นาสวนผสม)

1. นายนิพนธ์ แก้วสุริวงษ์ บ้านเลขที่ 259 หมู่ที่
บ้านคอนสวรรค์

ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรมทอเสื่อ

2. แม่ละมุล บาลพิทักษ์ บ้านเลขที่ 202 หมู่ที่ 15 บ้านคอนสวรรค์
ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรมทอเสื่อ

3. นางเจียม บำรุงพันธ์ บ้านเลขที่ 414 หมู่ที่ 15 บ้านคอนสวรรค์
ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรมทอเสื่อ

4. นางละไม เกิดเกิด บ้านเลขที่ 46 หมู่ที่ 9

บ้านคอนสวรรค์

ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรมทอเสื่อ

5. นางหนูพัชร์ มิ่งกล้า บ้านเลขที่ 275 หมู่ที่ 9
บ้านคอนสวรรค์

ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรมทอเสื่อ

6. นางสาวลิ้มศรี บ้านเลขที่ 238 หมู่ที่ 9
บ้านคอนสวรรค์

ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ภูมิปัญญาด้านอุตสาหกรรม (ช่างเชื่อม)
7. นายโสวัฒน์ ยิ่งสุข บ้านเลขที่ 134 หมู่ที่ 11
บ้านคอนสวรรค์
ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย (นวด)

8. นางภัทริกา ปลายชัยภูมิ บ้านเลขที่ 166 หมู่ที่ 15 บ้านคอนสวรรค์
ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรมจักสาน (ตะกร้า)
9. นายสุภี เคยชัยภูมิ บ้านเลขที่ 181 หมู่ที่ 8 บ้าน
คอนสวรรค์
ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ภูมิปัญญาด้านโภชนาการ(ขนมจีนแป้งหมัก)

10. นางสมพร เคยชัยภูมิ บ้านเลขที่ 196 หมู่ที่ 8

บ้านคอนสวรรค์

ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม (ทอผ้า)

11. นางบุญหลาย คำแก้ว บ้านเลขที่ 4 หมู่ที่ 11

บ้านคอนสวรรค์

ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย(ทำลูกประคบ)

12.นางสาวทิพวรรณ รักษาชนม์ บ้านเลขที่ 236 หมู่ที่ 8 บ้านคอนสวรรค์
ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ภูมิปัญญาด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน

13. กลุ่มทอผ้าชนิดมัดหมี่นครกาหลง

บ้านเลขที่ 128 หมู่ที่ 11 บ้านคอนสวรรค์

ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ภูมิปัญญาด้านพิธีกรรม(พราหมณ์ประจำหมู่บ้าน)

14. นายโอภาศ ก้ามกาง บ้านเลขที่ 66 หมู่ที่ 9

บ้านคอนสวรรค์

ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ภูมิปัญญาด้านเกษตรกรรม(ปศุสัตว์)

15. นายเจริญ ทัดมาลา บ้านเลขที่ 14 หมู่ที่ 11

บ้านคอนสวรรค์

ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

